

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Součkové a soudců JUDr. Antonína Koukala a JUDr. Lenky Kaniové v právní věci **žalobce V. S.,** zastoupeného JUDr. Vilémem Peřinou, advokátem, Brněnská 14, Ústí nad Labem, proti **žalovanému Ministerstvu financí, Letenská 15, 118 10, Praha**, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 11. 2000 č. j. 391/91 743/2000,

takto:

I. Rozhodnutí Ministerstva financí ze dne 29. 11. 2000 č. j. 391/91 743/2000 se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.

II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci k rukám jeho zástupce na náhradě řízení částku 5300 Kč, a to do jednoho měsíce od právní moci rozsudku.

Odůvodnění:

Žalobce se žalobou ze dne 14. 12. 2000 doručenou Vrchnímu soudu v Praze dne 18. 12. 2000 v zákonné lhůtě domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 11. 2000 č. j. 391/91 743/2000. Tímto rozhodnutím bylo zamítnuto odvolání žalobce proti rozhodnutí Finančního ředitelství v Ústí nad Labem ze dne 19. 4. 2000 č. j. 14019/110/98, kterým bylo zastaveno řízení ve věci odvolání proti rozhodnutí o nepovolení obnovy řízení.

V žalobě žalobce uvádí, že není pravdou, že nepředložil v řízení žádné důkazy ohledně trvání své podnikatelské činnosti, jak tvrdí žalovaný, žalobce naopak od samého počátku tvrdil a také dokázal, že jako fyzická osoba nikdy podnikat nepřestal. Dále žalobce uvádí, že napadené rozhodnutí nevychází ze správně zjištěného skutečného stavu věci a je v rozporu s právním pořádkem České republiky, zejména s ustanoveními zákona č. 337/1992 Sb., týkajících se způsobu vedení dokazování o lhůtách, o navracení lhůt a o právním hodnocení zjištěného skutkového stavu. Skutkový stav věci dle názoru žalobce nesmí být v rozporu se skutečným stavem věci, tak jak byl zjištěn a žalobcem prokázán. V dané věci žalobce rozhodující skutečnosti prokázal a napadené rozhodnutí je v rozporu se skutečným stavem

věci. Pokud jde o lhůty a průtahy, žalobce připomíná, že napadené rozhodnutí je v rozporu s ústavním pořádkem České republiky, zejména s Listinou základních práv a svobod, jakož i příslušnými ustanoveními Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Závěrem žalobce navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadané rozhodnutí i rozhodnutí Finančního ředitelství v Ústí nad Labem ze dne 9. 9. 1998, č. j. 14473/110/97 zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

Žalovaný ve vyjádření k žalobě uvedl, že s tvrzeními žalobce uvedenými v žalobě nesouhlasí, neboť považuje za prokázané, že v případě rozhodnutí č. j. 9600101606/196921/0562 ze dne 6. 11. 1996 vycházel správce daně ze skutkového stavu známého v době vydání tohoto rozhodnutí. Stejně tak postupovalo Finanční ředitelství v Ústí nad Labem a v odvolacím řízení se vypořádalo se všemi námitkami, které žalobce v odvolání uvedl. V odvolání ze dne 20. 11. 1996 žalobce uvedl, že se v jeho případě nejedná o ukončení podnikatelské činnosti, ale o změnu na vyšší formu podnikání, že od 30. 4. 1993 převedl podnikání společně s veškerým majetkem jako fyzická osoba na společnost s ručením omezeným a že na základě této skutečnosti předpokládal, že jeho rozhodnutí provozovat podnikatelskou činnost ve vyšší formě podnikání (jako právnická osoba) nelze kvalifikovat jako ukončení činnosti a tím porušení ustanovení § 28 odst. 7 zákona č. 389/1990 Sb. Všechny žalobce uplatňované námitky, kterými dokládá své údajné pokračování v podnikatelské činnosti žalovaný považuje za účelové, protože se jimi snaží přehodnotit stav, který byl správcem daně věrohodně zjištěn a prokázán a nebylo pochyb o tom, že odpovídá skutečnosti. Žalovaný napadeným rozhodnutím zamítl odvolání žalobce proti rozhodnutí o zastavení řízení, neboť řízení bylo zastaveno z důvodu nesplnění lhůty pro podání odvolání, neboť odvolání bylo podáno po zákonné lhůtě dne 18. 11. 1998, zatímco zákonná lhůta marně uplynula dne 26. 10. 1998. K doručení rozhodnutí Finančního ředitelství ze dne 9. 9. 1998 o nepovolení obnovy řízení přitom došlo právní fikcí dle § 17 odst. 5 zák. č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků. Závěrem žalovaný navrhuje žalobu žalobce zamítnout.

Podáním Vrchnímu soudu v Praze ze dne 3. 8. 2001 žalobce uvedl, že má za to, že fikci doručení by bylo možné uplatňovat pouze tehdy, pokud by se žalobce zdržoval v místě svého bydliště a zcela nedůvodně odmítl zásilku převzít, nebo si ji ve stanovené lhůtě nevyzvedl. Žalobce však byl v rozhodné době mimo bydliště na dovolené, nemohla tedy nastat fikce doručení dle § 17 zák. č. 337/1992 Sb. Žalobce uvádí, že dovolená, nemoc, či pracovní vzdálení z obvyklého místa bydliště jsou i ve věci daňového řízení právně relevantní. Žalobce poukazuje na to, dotčené orgány, zejména žalovaný, nezjistily v tomto směru správně a úplně skutečný stav věci, což jim zákon ukládá, a v důsledku toho došlo k vydání napadeného rozhodnutí. Žalobce současně přikládá listiny, kterými prokazuje, že žalovaný a jemu podřízené orgány věděly, že v době před vydáním napadeného rozhodnutí skutečnost, že byl v té době mimo své bydliště, uplatnil. Dále žalobce listinami dokládá existenci osob, s nimiž dovolenou trávil, a listem vlastnictví existenci nemovitosti, kde dovolenou trávil.

V replice ze dne 3. 8. 2001 žalobce uvedl, že v době od 7. 9. do 5. 10. 1998 byl na dovolené u svého bratra Antonína Soukupa. Žalobce cituje platnou právní úpravu doručování písemností do vlastních rukou poplatníků správcem daně a namítá, že výklad slov „ačkoliv se v místě doručování zdržuje“, nemůže být jiný než ten, že zákon vyžaduje a předpokládá, že adresát se v době doručování zásilky na dané adrese skutečně zdržuje a že tam, kde se má doručovaná písemnost doručit, jen nebyl zastižen. Zdržování se v místě doručení v podstatě znamená, že se adresát každodenně vrací do místa svého bydliště, což by ovšem bylo vyloučeno, pokud by byl v době doručení např. v nemocnici, na dovolené. Citované

ustanovení sleduje, aby se adresát ještě týž den dozvěděl o doručení a mohl si zásilku včas vyzvednout a dozvědět se její obsah. To by nebylo možné, kdyby nebyl v místě doručení přítomen, poněvadž by se mu tím ztěžovalo, ne-li znemožňovalo, provést procesní úkony. Je tedy nutné považovat náhradní doručení za bezvadné jen potud, pokud se adresát v místě doručení zdržuje, což znamená, že jeho nepřítomnost v době doručování byla jen přechodná, případně dočasná. Náhradní doručení rozhodnutí o nepovolení obnovy řízení nelze tedy považovat za bezvadné, neboť chybí základní předpoklad takového doručení, tj. zdržování se žalobce v místě doručování zásilky. Protože tedy rozhodnutí o nepovolení obnovy řízení nebylo žalobci doručeno, chybí jeden ze základních zákonných předpokladů zastavení řízení podle § 48 odst. 5 věty čtvrté, zák. č. 337/1992 Sb. Žalovaný dle názoru žalobce tedy posoudil věc po právní stránce nesprávně a žalobce navrhuje, aby soud napadené rozhodnutí zrušil, a stejně tak rozhodnutí Finančního ředitelství v Ústí nad Labem (z žaloby a podání žalobce ze dne 15. 5. 2003 je zřejmé, že se jedná o rozhodnutí ze dne 9. 9. 1998, č. j. 14473/110/97 – pozn. soudu), protože je založeno na nesprávném právním posouzení věci.

V dalším podání k Nejvyššímu správnímu soudu ze dne 15. 5. 2003 označeném také jako replika, žalobce v podstatě opakuje své stanovisko uvedené v replice ze dne 3. 8. 2001. Dále žalobce poukazuje na rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem č. j. 15 Ca 306/94 a rozsudek Městského soudu v Praze, č. j. 38 Ca 340/95. Žalobce namítá, že jelikož tedy rozhodnutí o nepovolení obnovy řízení nebylo žalobci doručeno, nebylo možné řízení dle § 27 odst. 1 písm. d) zák. č. 337/1992 Sb. zastavit. Žalobce navrhuje, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadené rozhodnutí i rozhodnutí Finančního úřadu v Ústí nad Labem z 9. 9. 1998, č. j. 14473/110/97 a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

K výzvě soudu žalobce uvedl, že souhlasí, aby bylo rozhodnuto ve věci bez nařízení jednání a že nenamítá podjatost vůči žádnému členů senátu. Žalovaný se v tomto smyslu k výzvě soudu nevyjádřil.

Ze správního spisu, který předložil žalovaný, vyplynuly následující podstatné skutečnosti:

Finanční úřad v Litoměřicích rozhodnutím ze dne 6. 11. 1996 č. j. 9600101606/196921/0562 rozhodl o vrácení odkladu placení daně z příjmů obyvatelstva za rok 1991 a 1992, celkem ve výši 388 159 Kč, neboť žalobce ukončil svou podnikatelskou činnost a nepokračoval tedy v provozování podnikatelské činnosti alespoň po dobu dvou let následujících po roce, v němž bylo žalobci placení daně odloženo, jak mu ukládá § 28 odst. 7 zák. č. 389/1990 Sb., o dani z příjmů obyvatelstva.

Dne 20. 11. 1996 podal žalobce odvolání proti rozhodnutí Finančního úřadu v Litoměřicích ze dne 6. 11. 1996, č. j. 9600101606/196921/0562 o vrácení odkladu placení daně z příjmů obyvatelstva ze rok 1991 a 1992.

Rozhodnutím ze dne 18. 3. 1997 č. j. 2688/120/97 Finanční ředitelství v Ústí nad Labem odvolání žalobce zamítlo, neboť žalobce v přiznání k dani z příjmů fyzických osob za rok 1993 uvedl, že činnost ukončil dne 30. 4. 1993, od té doby činnost jako fyzická osoba nevykonával a pro účely osvobození dle § 28 odst. 7 zák. č. 389/1990 Sb. jej nelze považovat za fyzickou osobu, která je po splnění dalších podmínek od povinnosti doplatit odklad daně z příjmů osvobozena, protože porušil jednu z podmínek tohoto ustanovení.

Dne 14. 5. 1997 podal žalobce žádost o povolení obnovy řízení, které bylo ukončeno pravomocným rozhodnutím Finančního ředitelství v Ústí nad Labem č. j. 2688/120/97.

V žádosti uvedl, že za zdaňovací období roku 1995 podal daňové přiznání k dani z příjmu fyzických osob, ale neuvedl v něm žádné příjmy a výdaje z podnikání dle § 7 zákona o dani z příjmů, protože se domníval, že tím, že v roce 1994 nedosáhl žádných zdanitelných příjmů z podnikání, vlastně jako fyzická osoba v tomto roce nepodnikal. Nadále ale vykonával činnosti, které vedly k zajištění, dosažení a udržení příjmů, jen nebyly fakticky v roce 1994 dosaženy. Jednalo se o nakládání s majetkem fyzické osoby zahrnutým v obchodním majetku pro výkon podnikatelské činnosti, získaným nejen z prostředků odkladu, který nadále zajišťuje příjmy. Za rok 1995 byly tyto příjmy přiznány v daňovém přiznání k dani z příjmu fyzických osob omylem jako příjmy § 9 zákona o dani z příjmu. Tyto výše uvedené skutečnosti si žalobce uvědomil až po konzultaci zamítnutého odvolání s odborníky.

Dne 16. 6. 1997 vyzval Finanční úřad v Litoměřicích žalobce k předložení důkazních prostředků k žádosti ze dne 21. 5. 1997. Dne 30. 6. 1997 žalobce k výzvě k důkazu předložil nájemní smlouvu č. 02/92, nájemní smlouvu č. 01/94, nájemní smlouvu č. 02/93, nájemní smlouvu č. 02/94.

Dne 9. 9. 1998 Finanční ředitelství v Ústí nad Labem rozhodnutím č. j. 14473/110/97 nepovolilo obnovu řízení s odůvodněním, že nově navrhované důkazy, které mohl poplatník uplatnit v řízení již dříve, důvod pro obnovu řízení nezakládají. Důvody, na základě kterých rozhodl odvolací orgán o zamítnutí odvolání, byly jiné než ty, které žalobce uvedl v žádosti o obnovu řízení. Jestliže je žalobce znal a vědomě nebo z nedbalosti je dříve neuvedl, není možné tuto skutečnost napravit povolením mimořádného opravného prostředku.

Dne 17. 11. 1998 podal žalobce odvolání proti rozhodnutí Finančního ředitelství v Ústí nad Labem ze dne 9. 9. 1998, č. j. 14473/110/97. V odvolání žalobce uvádí, že napadené rozhodnutí je v rozporu s ustanoveními zák. č. 337/1992 Sb., zejména § 2 odst. 1, odst. 7 a § 54 – 55. Finanční ředitelství vykládá uvedená zákonná ustanovení v neprospěch odvolatele, i když je mu známo, že skutečný stav věci byl jiný, než jak je zjišťován v citovaných rozhodnutích. V napadeném rozhodnutí Finanční ředitelství nadsazuje vadně a formálně zjištěný stav věci stavu věci, jaký existoval a jaký odpovídá skutečnosti. Žalobce se odvolává také na protokol o ústním jednání Finančního úřadu v Litoměřicích z 12. 8. 1997, z něhož je výše uvedené zřejmé.

Rozhodnutím ze dne 19. 4. 2000, č. j. 1419/110/98 Finanční ředitelství v Ústí nad Labem zastavilo řízení ve věci odvolání proti rozhodnutí o nepovolení obnovy řízení č. j. 14473/110/97 s odůvodněním, že žalobce zmeškal zákonnou lhůtu pro podání odvolání.

Dne 2. 5. 2000 žalobce podal odvolání proti rozhodnutí Finančního ředitelství v Ústí nad Labem č. j. 14019/110/98 ze dne 19. 4. 2000. Dne 4. 8. 2000 vyzvalo Finanční ředitelství v Ústí nad Labem žalobce k doplnění tohoto odvolání. Odvolání žalobce doplnil dne 9. 8. 2000 tak, že napadnuté rozhodnutí je v rozporu se zák. č. 337/1992 Sb., jeho vydání předcházelo vědomé porušení práv žalobce ze strany finančních orgánů. Jedná se o účelové rozhodnutí, které je v rozporu s čl. 4 odst. 1, 3 a 4 Listiny základních práv a svobod a se základními zásadami daňového řízení.

Dne 16. 5. 2000 podal žalobce žádost o navrácení lhůty k podání odvolání proti rozhodnutí Finančního ředitelství v Ústí nad Labem ze dne 9. 9. 1998, č. j. 14473/110/97 v předešlý stav. V žádosti uvedl, že v době mezi 7. 9. 1998 až 5. 10. 1998 byl s manželkou na dovolené a nezdržoval se tedy v místě svého bydliště. Proto jím podané odvolání bylo podáno opožděně, když napadené rozhodnutí bylo doručeno fikcí dle § 17 zák. č. 337/1992 Sb.

Žalobce žádá o navrácení lhůty v předešlý stav, neboť čerpání dovolené je dle zákona o správě daní a poplatků zvlášť závažným důvodem ve smyslu § 14 odst. 5 zákona č. 337/1992 Sb.

Rozhodnutím žalovaného ze dne 29. 11. 2000, č. j. 391/91743/2000 bylo odvolání žalobce ze dne 2. 5. 2000, doplněné dne 9. 8. 2000 proti rozhodnutí Finančního ředitelství v Ústí nad Labem č. j. 14019/110/98 ze dne 19. 4. 2000 zamítnuto. V odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaný uvedl, že v dané věci je rozhodující skutečnost, že lhůta pro podání odvolání proti rozhodnutí Finančního ředitelství v Ústí nad Labem ze dne 9. 9. 1998 č. j. 14473/110/97 nebyla splněna. Skutečnost, že bylo rozhodnutí, proti němuž po lhůtě podané odvolání směřovalo, doručeno právní fikcí, je nepodstatné, neboť tento způsob doručení je v souladu s ustanovením § 17 odst. 5 zák. č. 337/1992 Sb., zcela legitimním způsobem doručováním písemností.

Ve spise je dále založena žádost žalobce ze dne 9. 8. 2000 o obnovu řízení ve věci rozhodnutí Finančního úřadu v Litoměřicích ze dne 6. 11. 1996 č. j. 9600101606/19621/0562 ve znění rozhodnutí Finančního ředitelství v Ústí nad Labem ze dne 18. 3. 1997 č. j. 2688/120/97, kterými bylo žalobci uloženo zaplatit správci daně 388 159 Kč na odložené dani. Podkladem napadených rozhodnutí bylo nesprávné zjištění, že žalobce ukončil podnikání jako fyzická osoba, a že tedy nesplnil zákonné podmínky pro odklad daně a další postup dle tehdy platných předpisů. Dne 4. 8. 2000 bylo žalobci doručeno sdělení živnostenského úřadu ze dne 3. 8. 1996, které osvědčuje, že žalobce nikdy podnikání jako OSVČ – fyzická osoba ani nepřerušil ani neukončil, zejména ne v době od 1. 1. 1991 do 6. 11. 1996. Toto sdělení živnostenského úřadu je nově najevo vyšlou skutečností, která má podstatný vliv na rozhodnutí ze dne 6. 11. 1996 a na rozhodnutí navazující.

Věc nebyla skončena Vrchním soudem v Praze do 31. 12. 2002, proto byla podle ustanovení § 132 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), postoupena Nejvyššímu správnímu soudu k dokončení v řízení podle ustanovení části třetí hlavy druhé dílu prvního s. ř. s. – tedy v řízení o žalobách proti rozhodnutím správního orgánu.

Nejvyšší správní soud přezkoumal formální náležitosti žaloby. Konstatoval, že žaloba je podána včas (napadené rozhodnutí o zamítnutí odvolání bylo žalobci doručeno dne 7. 12. 2002, žaloba byla podána k poštovní přepravě dne 14. 12. 2000), jde o rozhodnutí, proti němuž je žaloba přípustná.

Nejvyšší správní soud tedy přezkoumal napadené rozhodnutí a došel k závěru, že žaloba je důvodná.

Nejvyšší správní soud dává žalobci za pravdu v tom, že v dané věci žalovaný při přezkoumávání rozhodnutí Finančního ředitelství v Ústí nad Labem ze dne 19. 4. 2000 č. j. 14019/110/98 pochybil v tom, že nedostatečně zkoumal splnění podmínek, které stanoví zákon pro doručení písemnosti náhradním způsobem ve smyslu § 17 odst. 5 zák. č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků (dále jen „zák. č. 337/1992“), neboť v řízení nebylo správcem daně prokázáno, zda se žalobce v době doručování v místě doručení skutečně zdržoval. Závěr žalovaného i Finančního ředitelství v Ústí nad Labem o tom, že odvolání žalobce ze dne 17. 11. 1998 bylo podáno opožděně, tedy není dostatečně odůvodněn.

Dle § 48 odst. 5 zák. č. 337/1992 Sb., lze odvolání podat ve lhůtě třiceti dnů ode dne, který následuje po doručení rozhodnutí, proti němuž odvolání směřuje, není-li v tomto zákoně stanoveno jinak.

Dle § 31 odst. 8 správce daně prokazuje a) doručení vlastních písemností daňovému subjektu, b) existenci skutečností rozhodných pro užití právní domněnky a nebo právní fikce, c) existenci skutečností vyvracejících věrohodnost, průkaznost, správnost či úplnost účetnictví a jiných povinných evidencí či záznamů, vedených daňovým subjektem, d) existenci skutečností rozhodných pro uplatnění zákonných sankcí.

Dle § 17 odst. 5 zák. č. 337/1992 Sb., nebyl-li adresát písemnosti, která má být doručena do vlastních rukou, zastižen, ačkoliv se v místě doručení zdržuje, uloží doručovatel písemnost v místě příslušné provozovně držitele poštovní licence nebo u obecního úřadu a příjemce o tom vhodným způsobem vyrozumí. Nevyzvedne-li si příjemce písemnost do patnácti dnů od uložení, považuje se poslední den této lhůty za den doručení, i když se příjemce o uložení nedozvěděl.

Dle § 17 odst. 5 zák. č. 337/1992 ve znění platném v době doručování písemnosti, nebyl-li adresát písemnosti, která má být doručena do vlastních rukou, zastižen, ačkoliv se v místě doručení zdržuje, uvědomí jej doručovatel vhodným způsobem, že písemnost přijde doručit znovu v den a hodinu uvedenou na oznámení. Zůstane-li nový pokus o doručení bezvýsledný, uloží doručovatel písemnost na poště nebo u orgánu obce a příjemce o tom vhodným způsobem vyrozumí. Nevyzvedne-li si příjemce písemnost do patnácti dnů od uložení, považuje se poslední den této lhůty za den doručení, i když se příjemce o uložení nedozvěděl.

Podmínkou náhradního doručení vždy je, že se adresát v místě doručení zdržuje. Tento právní termín byl judikaturou vyložen tak, že zdržovat se v místě náhradního doručení podle § 17 odst. 5 zák. č. 337/1992 Sb., znamená, že se adresát každodenně vrací do svého bytu (pracoviště) a jeho nepřítomnost v době doručování byla pouze přechodná, popř. dočasná, což by bylo vyloučeno, pokud by byl adresát v době doručení např. na dovolené, nebo v nemocnici, nebo pokud by se do místa bydliště vracel pouze nepravidelně (viz i judikáty citované v podání žalobce ze dne 15. 5. 2003 – rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem, ze dne 17. 1. 1994, č. j. 15 Ca 306/94 a rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 27. 1. 1998, č. j. 38 Ca 340/95).

Problematikou tzv. náhradního doručování se zabýval i Ústavní soud České republiky, který ve svém nálezu ze dne 1. 10. 2002, sp. zn. II. ÚS 92/01 konstatoval, že aby mohla právní fikce svůj účel (dosažení právní jistoty) splnit, musí respektovat všechny náležitosti, které s ní zákon spojuje. Nejsou-li všechny právní náležitosti splněny, není soud oprávněn naplnění fikce konstatovat (viz čl. 2 odst. 2 Listiny , podle něhož lze uplatňovat státní moc jen v případech a mezích stanoveným způsobem, který zákon stanoví).

Rozhodnutí o nepovolení obnovy řízení č. j. 14473/110/97 ze dne 9. 9. 1998 bylo předáno k poštovní přepravě dne 9- 9. 1998. Dne 10. 9. 1998 byl žalobce vyrozuměn o uložení zásilky na poště a protože si v úložní době patnácti dnů zásilku nevyzvednul, považoval se poslední den lhůty za den doručení. Vzhledem k tomu, že odvolání proti výše uvedenému rozhodnutí bylo možné podat ve lhůtě 30 dnů následujícího po dni doručení rozhodnutí, tedy do 26. 10. 1998, posoudilo Finanční ředitelství v Ústí nad Labem odvolání podané dne 18. 11. 1998 jako opožděné a řízení zastavilo.

Nejvyšší správní soud v této souvislosti poukazuje na skutečnost, že Finanční ředitelství v Ústí nad Labem nemělo z důvodu opožděného odvolání řízení dle § 27 odst. 1 písm. d) zák. č. 337/1992 Sb., zastavit, jak učinilo svým rozhodnutím ze dne 19. 4. 2000, č. j. 14019/110/98, nýbrž s ohledem na speciální právní úpravu řízení o odvolání v daňovém řízení dle § 49 odst. 2 zák. č. 337/1992 Sb., mělo odvolání zamítnout. S ohledem na skutečnost, že proti rozhodnutí o zastavení řízení dle § 27 odst. 1 písm. d) zák. č. 337/1992 Sb., je přípustné odvolání stejně jako proti rozhodnutí o zamítnutí odvolání dle § 49 odst. 2 zák. č. 337/1992 Sb., Nejvyšší správní soud tuto vady řízení nepovažuje za podstatné porušení ustanovení o řízení před správním orgánem, které by mohlo mít za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé ve smyslu § 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s. Žalobce zrušení tohoto rozhodnutí přitom v žalobě nenavrhoval.

Žalobce dne 2. 5. 2000 podal odvolání proti rozhodnutí Finančního ředitelství v Ústí nad Labem č. j. 14019/110/98 ze dne 19. 4. 2000, kterým bylo řízení pro opožděnost podání zastaveno. Poté dne 16. 5. 2000 podal žalobce k témuž orgánu, pod stejným číslem jednacím k témuž rozhodnutí žádost o navrácení lhůty v předešlý stav. V žádosti uvedl, že v době mezi 7. 9. 1998 až 5. 10. 1998 byl s manželkou na dovolené a nezdržoval se tedy v místě svého bydliště. Proto jím podané odvolání bylo podáno opožděně, když napadené rozhodnutí bylo doručeno fikcí dle § 17 zák. č. 337/1992 Sb. Finanční ředitelství v Ústí nad Labem mělo tedy dostatek informací o tom, že žalobce namítá svou nepřítomnost v místě bydliště v době doručování písemnosti. Na tom nic nemění skutečnost, že Finanční ředitelství v Ústí nad Labem vyzvalo žalobce dne 4. 8. 2000 k navržení důkazních prostředků, a že žalobce v tomto smyslu důkazy nenavrhl. Z podání dne 16. 5. 2000 je zřejmé, že žalobce namítal svou nepřítomnost v místě bydliště v době doručování písemnosti, a že k důkazu uvádí osoby, které mohou tuto skutečnost potvrdit. Povinností Finančního ředitelství v Ústí nad Labem tedy bylo dle § 31 odst. 8 písm. a), b), zák. č. 337/1992 Sb., zkoumat, zda byly splněny podmínky pro náhradní doručení písemnosti, a za tím účelem zjišťovat, zda se žalobce v místě doručení zdržoval, neboť důkazní břemeno má s ohledem na cit. ust. zák. č. 337/1992 Sb. správce daně. Z obsahu podání – žádosti o navrácení lhůty v předešlý stav ze dne 16. 5. 2000 jsou mimo tvrzené skutečnosti o nepřítomnosti žalobce v místě doručování zřejmé i důkazy, které žalobce k prokázání těchto skutečností navrhuje, a to výslech příbuzných, s nimiž v té době trávil dovolenou. Není přitom rozhodné, jak je podání žalobce označeno, když jeho obsahem jsou nepochybně tvrzení doplňující odvolání žalobce ze dne 2. 5. 2000 a je podáno ještě před výzvou správce daně k doplnění odvolání. Podání je přitom označeno stejným číslem jednacím jako odvolání ze dne 2. 5. 2000 a taktéž označuje odvoláním napadené rozhodnutí Finančního ředitelství v Ústí nad Labem ze dne 19. 4. 2000.

Dle § 50 odst. 3 zák. č. 337/1992 Sb. odvolací orgán přezkoumá odvoláním napadené rozhodnutí vždy v rozsahu požadovaném v odvolání. Vyjdou-li při přezkoumávání najevo skutečnosti odvolatelem sice neuplatněné, ale mající podstatný vliv na výrok rozhodnutí, lze k nim rovněž při rozhodování přihlédnout. Tím spíše je pak žalovaný povinen přihlédnout při rozhodování ke skutečnostem, které žalobce v průběhu řízení uplatnil, ať už jsou obsahem jakkoliv označeného podání v dané věci. Takovými skutečnostmi jsou tvrzení a navrhované důkazy uplatněné žalobcem v jeho podání ze dne 16. 5. 2000 označené jako žádost o navrácení lhůty v předešlý stav, které bylo součástí správního spisu a žalovanému byl jeho obsah tedy znám. To ostatně dokládá skutečnost, že žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí uvádí, že žalobce namítá, že byl v době jeho doručování písemnosti na dovolené. Tato skutečnost mohla být žalovanému známa pouze z cit. podání žalobce ze dne 16. 5. 2000, ve kterém žalobce současně označuje důkazy k prokázání svých tvrzení. Nelze tedy přijmout

argument žalovaného, že žalobce svá tvrzení nijak důkazně nedoložil, tím spíše, že dle výše cit. § 50 odst. 3 zák. č. 337/1992 Sb., odvolací orgán může v rámci odvolacího řízení výsledky daňového řízení doplnit.

Protože žalovaný v napadeném rozhodnutí uvádí, že lhůta pro podání odvolání nebyla splněna, a Finanční ředitelství v Ústí nad Labem tedy při vydání odvoláním napadeného rozhodnutí nepochybilo, dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že rozhodnutí žalovaného není správné, když zjištění učiněná žalovaným jsou nedostatečná, aby z nich bylo možno učinit závěr o naplnění zákonných podmínek pro doručování písemností náhradním způsobem dle § 17 odst. 5 zák. č. 337/1992 Sb., a tím i o opožděnosti odvolání. Napadené rozhodnutí není ani v souladu s § 50 odst. 7 zák. č. 337/1992 Sb., který stanoví, že v odůvodnění se musí odvolací orgán vypořádat se všemi důvody v odvolání uvedenými. Žalovaný se však zejména námitkami žalobce týkajícími se náhradního doručení nezabýval, když v odůvodnění svého rozhodnutí pouze uvedl, že v dané věci je rozhodující skutečnost, že lhůta pro podání odvolání nebyla splněna, a že způsob doručení právní fikcí je nepodstatný, neboť tento způsob je v souladu s § 17 odst. 5 legitimním způsobem doručování písemností. Rozhodnutí žalovaného je tedy v rozporu s § 17 odst. 5, § 31 odst. 8, § 48 odst. 5, § 49 odst. 2 písm. b), § 50 odst. 3, a § 50 odst. 7 zák. č. 337/1992 Sb.

Soud na základě shora uvedeného napadené rozhodnutí dle § 78 odst. 1 s. ř. s. pro vady řízení zrušil, když dospěl k závěru, že žalobou napadené rozhodnutí není správné, neboť zjištění učiněná žalovaným jsou nedostatečná pro posouzení, zda odvolání podané žalobcem je opožděné. S ohledem na skutečnost, že žaloba byla podána proti rozhodnutí žalovaného o zamítnutí odvolání, kterým bylo potvrzeno, že odvolání proti rozhodnutí Finančního ředitelství v Ústí nad Labem bylo podáno opožděně, soud přezkoumával napadené rozhodnutí a rozhodnutí Finančního ředitelství v Ústí nad Labem o zastavení řízení, nezabýval se však již tím, zda byly či nebyly dány zákonné důvody pro povolení obnovy řízení, které bylo rozhodnutím Finančního ředitelství v Ústí nad Labem zastaveno. Vzhledem k tomu, že žalobce výslovně souhlasil, aby ve věci bylo rozhodnuto bez jednání, a žalovaný k výzvě soudu nevyjádřil svůj nesouhlas s takovým projednáním věci, soud nenařizoval jednání (§ 51 odst. 1 s. ř. s.).

Úspěšný žalobce má právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 s. ř. s.), proto soud uložil žalovanému povinnost zaplatit mu částku 5300 Kč, tj. za zaplacený soudní poplatek 1000 Kč a 4300 Kč odměna zástupci žalobce (4 úkony po 1000 Kč – převzetí, žaloba, dvakrát replika a 4 x paušál 75 Kč) podle vyhl. č. 177/1996 Sb. Soud proto uložil žalovanému uhradit žalobci částku 5300 Kč k rukám jeho právního zástupce v obvyklé lhůtě.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí nejsou opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. 1. 2004

JUDr. Marie Součková
předsedkyně senátu